

คำกริยาการิตในภาษาไทย

นางสาววิภา วงศ์สันตวณิช

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาภาษาศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2526 ISBN 974-562-160-9

009844

115562086

๑

CAUSATIVE VERBS IN THAI

Miss Wipa Wongsantiwanich

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

For the Degree of Master of Arts

Department of Linguistics

Graduate School

Chulalongkorn University

1983

หัวข้อวิทยานิพนธ์

คำกริยากริตีในภาษาไทย

ชื่อนิสิต

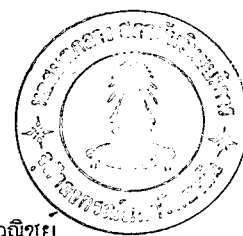
นางสาววิภา วงศ์สันติวนิช

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปราณี กุลละวณิชย์

ภาควิชา

ภาษาศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

สุประติษฐ์ นุนาค
.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประติษฐ์ นุนาค)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

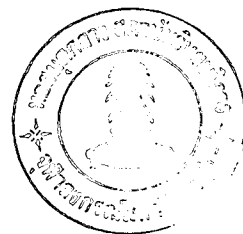
วิจิตร ภาณุพงศ์
.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร ภาณุพงศ์)

ปราณี กุลละวณิชย์
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปราณี กุลละวณิชย์)

นววรรณ พันธุ์เมธา
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นววรรณ พันธุ์เมธา)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	คำกริยาการรืดในภาษาไทย
ชื่อนิสิต	นางสาววิภา วงศ์สันติวณิช
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปราณี กุลละวณิชย์
ภาควิชา	ภาษาศาสตร์
ปีการศึกษา	๒๕๒๕

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาคำกริยาการรืดในภาษาไทย ตามเกณฑ์ของ
ชิบัตานิ เชฟ แอนเตอร์สัน และ ฮัลลiday โดยศึกษาลักษณะของการก ลักษณะของประโยค
ที่มีกริยาการรืดเป็นกริยาหลัก และลักษณะของคำกริยาในประโยคซ้อนซึ่งมีกริยาการรืดเป็นกริยาหลัก

จากผลการวิเคราะห์ สรุปได้ว่าคำกริยาการรืดแบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภทตาม
โครงสร้างของประโยคคือ คำกริยาการรืดที่เกิดในโครงสร้างประโยคซับซ้อน และคำกริยาการรืด
ที่เกิดในโครงสร้างประโยคความเดียว หรือคำสรรกรมกริยาการรืด ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับคำสรรกรม-
กริยา ลักษณะที่สำคัญของคำกริยาการรืดก็คือ เมื่อคำกริยาชนิดนี้เกิดในประโยคจะแสดงให้เห็นถึง
เหตุการณ์ ๒ อย่าง คือ เหตุการณ์ที่เป็นสาเหตุและเหตุการณ์ที่เป็นผล

คำกริยาการรืดที่เกิดในโครงสร้างประโยคซับซ้อนมีอยู่ ๓ คำคือ "ทำ" "ให้" และ
"ทำให้" ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ ๓ ด้าน คือ ด้านการกของประธาน อรรถลักษณะ
ของประธานของคำกริยาการรืดทั้งสาม และลักษณะของคำกริยาในประโยคซ้อนของคำกริยาการรืด
ทั้งสาม

ส่วนคำกริยาการรืดที่เกิดในประโยคความเดียว ซึ่งเรียกว่าสรรกรมกริยาการรืด จะมี
ความคล้ายคลึงกับสรรกรมกริยาธรรมดาที่เกิดในประโยคความเดียว นั่นคือ มีประธาน กริยา และ
กรรม แต่คำสรรกรมกริยาการรืดจะมีประธานเป็นผู้แสดง และมีกรรมที่เป็นผู้รับสภาพชนิดที่ต้องมีการ
เปลี่ยนแปลงสภาพด้วย คำสรรกรมกริยาการรืดที่เกิดในประโยคความเดี่ยวนี แบ่งได้เป็น ๒ ชนิด
คือ คำสรรกรมกริยาการรืดที่มีคำอกรรมกริยาพ้องรูปพ้องเสียง และคำสรรกรมกริยาการรืดที่ไม่มีคำ
อกรรมกริยาพ้องรูปพ้องเสียงกัน

Thesis Title	Causative Verbs in Thai
Name	Miss Wipa Wongsantiwanich
Thesis Advisor	Assistant Professor Pranee Kullavanijaya, Ph.D.
Department	Linguistics
Academic Year	1982

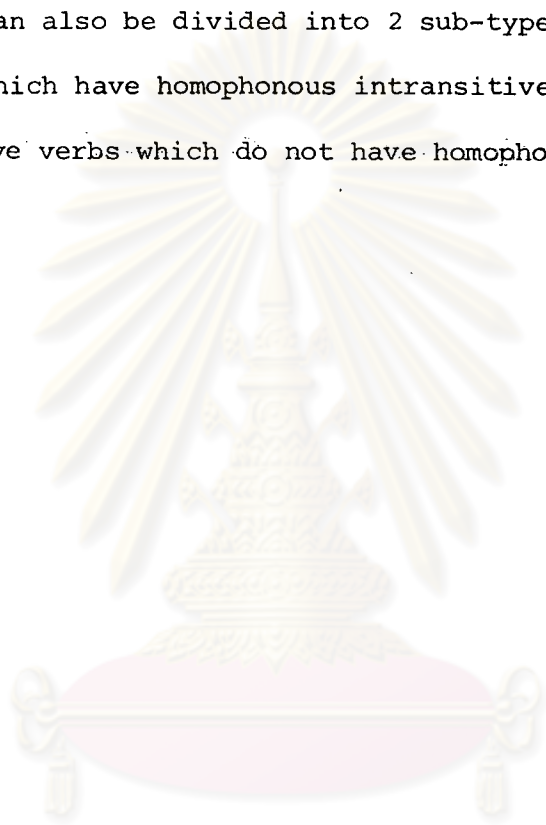
ABSTRACT

The aim of this thesis is to study causative verbs in Thai, using eclectic approaches as proposed by Shibatani, Chafe, Anderson and Halliday. Causative verbs are analysed in connection with case relationships, the structures of sentences in which the causative verbs occur, and the types of verbs in the embedded sentences which co-occur with the causative verbs.

It can be concluded that causative verbs can be divided into 2 types according to the structures of sentences in which they occur: causative verbs which occur in complex sentences and causative verbs which occur in simple sentences or causative transitive verbs which are seemingly similar to other transitive verbs. The important feature of both types of causative verbs is that, when they occur in a sentence, they will show simultaneously a causing event and a caused event.

There are 3 causative verbs which occur in complex sentences, they are /tham/, /hǎy/ and /thamhǎy/. These 3 verbs are distinguished from one another by case and semantic features of their subjects, and the types of verbs in the embedded sentences.

Causative verbs which occur in simple sentences are called causative transitive verbs. They are similar to other transitive verbs which occur in a sentence with a subject, a verb and an object but the subject of causative transitive verbs must be an agent and the object, a patient which suffers a change of state. Causative transitive verbs can also be divided into 2 sub-types: causative transitive verbs which have homophonous intransitive verbs and causative transitive verbs which do not have homophonous intransitive verbs.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

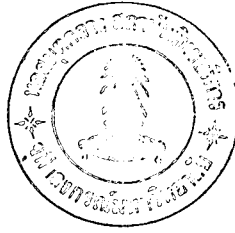
กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์ของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปราณี กุลละวณิชย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขทั้ง โครงร่าง และเนื้อหาของวิทยานิพนธ์ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ ดร. วิจินต์ ภาณุพงศ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นววรรณ พันธุเมธา ซึ่งได้กรุณาให้ ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาของวิทยานิพนธ์ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็น ประโยชน์ยิ่ง

นอกจากนี้ ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณ คุณสุจินต์ ชัยมังคลานนท์ ผู้ซึ่งมีส่วนช่วยให้ วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลง และขอขอบคุณ คุณศิริพร จันทร์รุ่งฤทธิ คุณสุภาภรณ์ สุทธิปรารภ คุณจุฬาร ธนสารสิทธิกร และคุณดารณี ชื่นเจริญสุข ที่มีส่วนช่วยพิมพ์และตรวจทานวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้

วิภา วงศ์สันติวิช

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อภาษาไทย.....ง

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....จ

กิตติกรรมประกาศ.....ข

บทที่

 ๑. บทนำ.....๑

 ความสำคัญของปัญหา.....๑

 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....๒

 ขอบเขตของการวิจัย.....๒

 วิธีดำเนินการค้นคว้าและวิจัย.....๓

 ๒. การศึกษาเรื่องการรีดและคำจำกัดความของคำกริยาการรีด...๔

 การศึกษาเรื่องการรีดในภาษาไทย.....๔

 พระยาอุปกิตศิลปสาร.....๔

 ดร. บรรจบ พันธุเมธา.....๕

 อรทัย เดชธำรง.....๗

 รัศมี วิจิตวาทการ.....๘

 สรุปการศึกษาเรื่องการรีดในภาษาไทย.....๑๐

 การศึกษาเรื่องการรีดในภาษาอังกฤษ.....๑๑

 เจ เอ็ม แอนเดอร์สัน.....๑๒

 ชิบาตานี.....๑๒

 แมคคอว์ลีย์.....๑๓

 คำจำกัดความของคำกริยาการรีด.....๑๕

๓.	คำกริยากริที่ตองปรากฏในประโยคซับซ้อน.....๑๗	
	ประเภทของคำกริยากริตามการเกิดในรูปประโยคที่ต่างกัน.....๑๗	
	คำกริยากริที่ตองเกิดในประโยคซับซ้อนในภาษาไทย.....๒๐	
	ความแตกต่างกันของคำกริยากริ "ทำ" "ให้" และ "ทำให้".....๒๔	
	สรุปอรธลักษณะของประธานของคำกริยากริ "ทำ" "ให้" "ทำให้".....๒๔	
	ลักษณะของคำกริยาในประโยคซับซ้อน.....๓๐	
๔.	คำสรรกรมกริยากริ.....๔๒	
	คำสรรกรมกริยากับคำกริยากริ.....๔๒	
	คำสรรกรมกริยากริ.....๔๓	
	การศึกษาคำสรรกรมกริยากริในภาษาอังกฤษ.....๔๓	
	เซฟ.....๔๓	
	เจ เอ็ม แอนเตอร์สัน.....๔๕	
	ฮัลลีย์.....๔๖	
	คำสรรกรมกริยากริในภาษาไทย.....๕๒	
	ประเภทของคำสรรกรมกริยากริในภาษาไทย.....๕๓	
	คำสรรกรมกริยากริที่มีคำสรรกรมกริยาพ้องรูปพ้องเสียง.....๕๓	
๕.	สรุปผลการวิจัย ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะ.....๖๒	
	สรุปผลการวิจัย.....๖๒	
	ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ.....๖๖	
	บรรณานุกรม.....๖๘	
	ภาคผนวก.....๗๑	
	ประวัติผู้เขียน.....๘๒	